

*Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет*

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Тема: Оцінка стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання.

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма 6.051.00.06 «Економіка і бізнес»

Завідувач кафедри: _____ /Карінцева О./

Керівник роботи: _____ /Євдокимов А./

*Виконавець: _____ /Левченко І./
П.І.Б.*

*Група: _____ Ез 71 _____
шифр*

Суми 2021

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	3
ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА(ФСП)	7
1.1 Поняття, види і чинники фінансової стійкості(ФС).....	7
1.2 Підходи до оцінки ФС.	16
1.3 Показники ФСП.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	22
2.12.1 Визначення основних показників ФСП.....	22
2.2 Показники прибутковості та забезпеченості коштами.....	24
РОЗДІЛ 3. 3 АНАЛІЗ І ОЦІНКА ФС УКРПРОМІНВЕСТ АГРО ...	27
3.1 Загальна характеристика підприємства.....	27
3.2 Економічна характеристика підприємства.....	30
3.3 Аналіз ФСП та платоспроможності Укрпромінвест АГРО.....	34
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45

РЕФЕРАТ

Структура роботи. Випускна робота бакалавра складається з реферату, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Кількість використаних джерел – 57 найменувань. Загальна кількість сторінок – 51.

Дана випускна кваліфікаційна робота присвячена фінансовій стійкості підприємства (ФСП), факторів і умов її зміцнення.

Актуальність даної теми обумовлена тим, що грамотно виконаний фінансовий аналіз дозволяє компаніям уникнути фінансової кризи, вжити заходів, які можуть бути необхідні для можливого коректування своєї діяльності, а також виявити фактори і умови ФСП. Аналіз фінансової стійкості (ФС) організації допомагає керівництву компаній приймати такі управлінські рішення, які можуть дозволити власникам бізнесу досягти бажаних результатів в комерційної діяльності.

Мета дослідження - на підставі проведеного аналізу підприємства дати оцінку його ФС і визначити шляхи її підвищення.

У вступі позначена актуальність обраної теми, визначено об'єкт і предмет дослідження, поставлена мета і основні завдання роботи.

У першому розділі розглянуто теоретичні аспекти ФСП.

У другому розділі проведено аналіз ФСП і позначені рекомендації щодо підвищення ФС.

У висновку зроблені короткі висновки і підведені підсумки виконаної роботи.

У роботі було використано 3 таблиць, 10 формул, список літератури містить 16 джерела.

ВСТУП

В умовах сучасних трансформаційних процесах в Україні та в світі, пов'язаних з подальшою глобалізацією й цифровізацією економічних відносин [53, 54, 55, 56, 57] та переходом на екологічно безпечні бізнес-моделі [42, 43, 44, 45, 46, 47], вітчизняним підприємствам доводиться шукати шляхи підвищення ефективності своєї господарської діяльності. Для того, щоб приймати правильні управлінські рішення необхідно спочатку проаналізувати стан компанії на даний момент [48, 49, 50, 51, 52].

Саме тому питання фінансової стійкості підприємства зараз актуальні як ніколи. ФС відображає, наскільки підприємство здатне відповідати за своїми боргами і зобов'язаннями і нарощувати поточний економічний потенціал. Саме результати аналізу ФС показують потенціал поточного, інвестиційного і фінансового розвитку, а також містять необхідну інформацію для керівництва підприємства і потенційних інвесторів.

Актуальність даної теми обумовлена тим, що грамотно виконаний фінансовий аналіз дозволяє компаніям уникнути фінансової кризи, вжити заходів, які можуть бути необхідні для можливого коректування своєї діяльності, а також виявити фактори і умови ФСП. Аналіз ФС організації допомагає керівництву компаній приймати такі управлінські рішення, які можуть дозволити власникам бізнесу досягти бажаних результатів в комерційної діяльності.

Мета дослідження - на підставі проведеного аналізу підприємства Укрпромінвест АГРО дати оцінку його ФС і визначити шляхи її підвищення.

Для досягнення даної мети були поставлені наступні завдання:

- Розглянути теоретичні аспекти ФС, визначити поняття ФС, види і чинники;
- Розглянути підходи до оцінки ФС і показники;
- Провести аналіз ФС на прикладі Укрпромінвест АГРО;
- Визначити рейтингову оцінку фінансового стану підприємства і позначити можливі рекомендації щодо підвищення ФС.

Предмет дослідження - аналіз ФСП Укрпромінвест АГРО.

Об'єкт дослідження - фактори і умови, пов'язані із забезпеченням ФС.

Методи дослідження: оглядово-аналітичне дослідження літератури, інтернет джерел і періодичних видань, збір фактичних даних для статистичного аналізу, дедукція, опис, структурний аналіз звітів організації і порівняння різних показників.

Випускна кваліфікаційна робота складається зі змісту та вступу і трьох розділів, висновків, літератури.

Перший розділ складається з теорії щодо ФСП. У даній розділі вивчаються поняття ФС, її види та фактори, а також підходи до оцінкою фінансової сталості і показники, які застосовуються при аналізі ФСП.

Другий розділ є практичною і описує аналіз ФС на прикладі підприємства Укрпромінвест АГРО із застосуванням показників. Також в цьому розділі описуються критичні показники за підсумками аналізу та рекомендації щодо поліпшення ФС даного підприємства.

При написанні даної роботи були використані наукова та навчально-методична література, статті в періодичних виданнях України і зарубіжних журналах, нормативно-законодавчі акти України, а також ресурси мережі інтернет.

Теоретичною і методологічною основою для даного дослідження послужили праці вітчизняних і зарубіжних вчених, присвячені проблемі оцінки і управління ФСП.

Основними джерелами, що розкривають теоретичні основи, були роботи Савицької Г. В., Шеремета А.Д., Краснікова Н. В. Липча Н. В., Половинкин М. О., Сивак О. І., Миронової С. А., R. Alan, M. Farmer., Мікаевой А. С., Надточій Ю. Б., Єгоркіна Е. А., Бубнівській Т. В., Ібрагімовій І. І., Греченюк А. Б., Кумикова А. Е., Стоун Д., Хітчінг К., Брейлі Р., Майерс С., Валєєва Д. І. В даних джерелах детально розглянуті теоретичні основи ФСП, поняття, види, фактори та підходи до оцінки ФС, а також показники ФС. Були вивчені наукові статті на такі теми, як «Теоретичні аспекти аналізу

ФС організації », «ФСП в сучасних умовах: проблеми та рішення », «Підходи до аналізу ФСП » а також бухгалтерський баланс і звіт про фінансові результати підприємства Укрпромінвест АГРО.

Основними джерелами, які вивчають практичний аналіз ФСП, були роботи таких авторів, як Кряквін Е. Д., Ковальова В. В., Гіляровський Л. Т., Савицької Г. В., Шеремета А.Д., Казакової Н. А., Єгорушкіної Т. Н., Большакової Н. С. В даних джерелах були розглянуті і проаналізовано основні показники ФСП.

У більшості робіт як вітчизняних, так і зарубіжних авторів показано, що визначення «**фінансова стійкість**» базується на оптимальному співвідношенні між видами активів організації (оборотними або необоротних активів з урахуванням їх внутрішньої структури) і джерелами їх фінансування (власними або залученими коштами).

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФСП

1.1 Поняття, види і чинники ФС

Фінансово-економічна діяльність будь-якої організації є системою взаємопов'язаних процесів, що залежать від виявленої дії різних факторів. Їх взаємодія визначає різноспрямованість впливу таких чинників на результати фінансово-економічної діяльності конкретного підприємства. Серед таких факторів виділяється ФС [27, с. 118]. Важливим моментом є те, що відсутнє єдине визначення поняття і чинників ФС. Так, Г. В. Савицька визначає ФС організації як здатність суб'єкта господарювання існувати і розвиватися, одночасно зберігаючи рівновагу своїх активів і пасивів, незважаючи на змінюються фактори внутрішнього і зовнішнього середовища, які гарантують його платоспроможність та інвестиційну привабливість у довгостроковому періоді і при допустимому ризику [33, с. 23]. А. Д. Шеремет вказує на сутність ФС, яка полягає в забезпеченні запасів формують джерелами, притому, що платоспроможність представляється її зовнішнім проявом [42, с. 34]. У зв'язку з вищепереліченим, можна припустити, що ФС виступає як частина цілого фінансового стану підприємства і є балансом для фінансових потоків і існування грошових коштів, які дають можливість компанії здійснювати діяльність в конкретний період часу.

Таким чином, визначення ФС може звучати чином. ФСП - це здатність суб'єкта господарської діяльності функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів в змінюється внутрішньому та зовнішньому економічному середовищі, яка гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах допустимого рівня ризику. ФС характеризує фінансове становище підприємства з позиції достатності та ефективності використання власного капіталу. Для того щоб фінансове становище підприємства було стійким, необхідно, щоб воно мало достатнім розміром власного капіталу, активами хорошої якості, отримувало стабільний дохід і мало високий рівень рентабельності [10, с. 38]. ФС можна вважати одним з найбільш важливих показників стабільності організації. Про

ФС можна говорити, якщо рівень доходів організації перевищує рівень її витрат. Якщо організація в стані вільно розпоряджатися своїми грошима, ефективно їх використовувати, якщо у неї є налагоджений механізм постійного виробництва і продажу послуг або товарів, то можна вважати таку організацію фінансово стійкою. Керівництво будь-якого підприємства має ретельно стежити за тим, щоб фінансова стійкість організації завжди була на належному рівні. Для цього варто звернути увагу на гнучкість структури капіталу, стежити за тим, щоб його рух було таким, щоб доходи перевищували витрати. Цього можна досягти тільки шляхом ефективної організації виробничої, фінансової та комерційної діяльності підприємства [21, с. 167].

Підприємство вважається економічно стійким, якщо воно здатне здійснювати всі господарські і фінансові операції, спрямовані на розширення виробництва. Економічна стійкість підприємства виступає як збирав показником в діяльності, що виробляється в результаті роботи виробництва і продажу продукції і залежить від його виробничої та ФС [9, с. 62].

Виробнича стійкість обумовлюється стабільністю виробництва, наявністю регулярних замовлень, високою ефективністю використання основних і оборотних фондів, високим науково-технічним рівнем виробництва, правильною системою організації як виробництва, так і праці, ефективною системою управління. На виробничу стійкість впливають внутрішні резерви підприємства і результати його виробничої діяльності. Для відповіді на питання, наскільки незалежна організація з точки зору забезпечення фінансами, зростає або зменшується розмір цієї залежності і чи відповідає стан активів і пасивів задуманим планам її фінансово-госп. діяльності, необхідно провести оцінку, наскільки підприємство може справлятися власними засобами, без позик і кредитів. Це і є причиною для проведення аналізу ФСП [21, с. 169].

ФС показує, наскільки підприємство грамотно і ефективно використовує фінансові ресурси і створює все необхідне для безперервної

роботи виробництва і подальшої реалізації товарів (робіт, послуг). ФСП вважається однією з найбільш серйозних економічних проблем, так як низька фінансова стійкість веде до неплатоспроможності підприємства і внаслідок у підприємства відсутні кошти на збільшення виробництва, а надлишкова - шкодитиме розвитку, збільшуючи витрати підприємства зайвими запасами і резервами.

Звідси випливає, що за станом фінансів організації необхідно постійно стежити, щоб фінансові ресурси підприємства задовольняли потреби подальшого розвитку організації.

ФСП є дуже важливим показником для всіх учасників виробничо-господарської діяльності та держави в цілому:

- Для держави ФС - це своєчасне і в повному обсязі поповнення дохідної частини бюджету за рахунок податків та інших державних платежів і виконання своїх соціальних зобов'язань;

- Для працівників підприємства ФС забезпечує своєчасну виплату заробітної плати, створення додаткових робочих місць. При підвищенні прибутковості підприємства частину отриманих коштів може фінансувати підвищення заробітної плати, а це означає підвищення рівня матеріального благополуччя співробітників організації;

- Для постачальників і підрядників підприємства ФС - своєчасне і повне виконання організацією своїх зобов'язань по оплаті ресурсів. А це означає роботу без необхідності залучення позикових коштів, підвищують доходи, відсутність проблем з їх власними постачальниками і підрядниками;

- Для банків фінансова стійкість - це своєчасне і повне виконання підприємствами зобов'язань згідно з умовами кредитного договору. Так запобігають перебої в роботі банківської системи, знижується ризик банкрутства, через який можуть фінансово постраждати інші клієнти банку;

- Для власників підприємства фінансова стійкість - це рентабельність, величина прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів. А також показник стабільності і перспектив організації на майбутнє;

□ Для інвесторів (в тому числі і потенційних) ФС – це ступінь інвестиційної привабливості і ризику вкладень в підприємство. Чим воно стійкіше в фінансовому відношенні, тим менш ризиковані і більш вигідні інвестиції в нього [6, с. 118].

Існує велика кількість ознак, за якими проводять класифікацію видів ФС. Для наочності види фінансової стійкості представлені в таблиці 1.1.

В основі ФС фінансового стану організації лежить співвідношення між вартістю матеріально-виробничих запасів і джерелами їх формування (Власними і позиковими).

Виділяють чотири типи ФС організації (таб. 1.2):

□ Абсолютна ФС. Вартість запасів підприємства менше, суми власних оборотних коштів і банківських кредитів під ці запаси;

□ Нормальна ФС. забезпечує платоспроможність організації: якщо вартість запасів дорівнює сумі власних оборотних і позикових коштів;

□ Нестійкий фінансовий стан. Незначне перевищення вартості запасів над сумою власних оборотних і позикових коштів, яке може бути компенсовано за рахунок інших джерел коштів (коштів резервного капіталу, фондів накопичення і споживання і тому подібних);

□ Кризовий фінансовий стан. Величина матеріально-виробничих запасів більше суми власних оборотних коштів і кредитів банку, підприємство знаходиться на межі банкрутства [42, с. 67].

Виділяються фактори, які впливають на ФСП. При цьому, така класифікація необхідна при управлінні ФС, оскільки дозволяє передбачати такі внутрішні зміни у відповідь на зовнішній вплив, які дадуть можливість забезпечувати баланс середовища і діяльності організації. Фактори, які впливають на ФСП поділяють на внутрішні і зовнішні.

Таблиця 1.1 - Види ФС [30, с. 89].

Класифікаційний ознака	Види ФС
За часом	Короткострокова: буде існує невеликий Ефективність період фінансів часу.
	Середньострокова: сотав досягається на товари даний момент також часу під впливом реальних вознікея умов і на форми даному рівні товари використання сотнше виробничого потенціалу.
	Довгострокова: існує довгий час, поза економічного циклу та управління.
По структурі	Формальна: створюється та стимулюється за допомогою держави.
	Конкурентна (реальна): відображує економічну ефективність в умовах вільного ринку та розширеного виробництва.
По характеру виникнення.	Нормативна: відображує стійкість на початок періоду або закладену у фінансовому плані.
	Абсолютна: відображує фактично досягнутий результат за даний період при відсутності будь яких відхилень від заданої траєкторії розвитку підприємства.
По способу утворення.	Консервативна: виникає в результаті використання підприємством, менш ризикованої, консервативної політики.
	Прогресивна:., виникає, коли підприємство проводить інноваційну, передову політику, для підвищення конкурентоспроможності, та завоювання нових ринків.
З позиції постійності.	Змінна: якщо відсутня постійна стабільність на протязі довгострокового періоду.
	Постійна: стабільна стійкість на протязі довгострокового періоду.
	Повна: зростання всіх показників фінансової стійкості в достроковому періоді.
З позиції динаміки.	Обумовлені зовнішніми факторами прямої дії.
	Обумовлені зовнішніми факторами непрямої дії.
	Поза планова: досягнута всупереч прогнозним очікуванням
По характеру признаков.	Індивідуальна.
	Універсальна.
По формі.	Поновлювальна.
	Слабка.

Серед чинників внутрішньої ФСП виділяють наступні:

- Галузева приналежність підприємства;
- Склад і структура продукції, що випускається або послуг, що надаються;
- Розмір сплаченого статутного капіталу;
- Стан майна і фінансових ресурсів (в тому числі запасів і резервів, їх склад і структура);
- Технологія і модель організації виробництва і управління [27, с. 118].

Таблиця 1.2 - Типи ФС [42, с. 69].

Тип.	Джерело виникнення запасів.	Характеристика ФС.
Абсолютна стійкість.	Власні обігові кошти.	Високий рівень платоспроможності.
Нормальна стійкість	Власні обігові кошти та довгострокові кредитні займи.	Нормальна платоспроможність. Правильне використання заємних коштів.
Нестійкий стан.	Власні обігові кошти плюс кредити та займи займи.	Збої в платоспроможності. З'являється необхідність в додаткових грошах.
Кризовий фінансовий стан	Власні обігові кошти плюс кредити та займи займи.	Підприємство неплатоспроможне та знаходиться в близькості до банкрутства

У число інших внутрішніх факторів входять матеріальні, фінансові і трудові ресурси підприємства. Всі вони пов'язані між собою, що вказує на їх взаємозалежність, коли зміни матеріальних ресурсів призводить до змін інших, і навпаки. А серед повному обсязі керованих ринкових чинників виділяють ринковий попит, конкуренцію, інфраструктуру компанії, а також інновації в різних видах діяльності та послуг [27, с. 118].

Від правильного вибору продукції, яку випускає підприємство і його складу, залежить успішної або невдалої буде підприємницька діяльність. Для цього необхідно не тільки спочатку вирішити, що виготовляти, а й правильно вирішити, як виробляти, тобто яка технологія і яка модель організації виробництва і управління необхідна. Загальна величина і співвідношення між постійними і змінними витратами дуже важлива для стійкості підприємства. Витрати на сировину, енергію, товари та інші, які пропорційні обсягу виробництва, відносяться до змінних витрат, а витрати на придбання та оренду обладнання та приміщень, амортизацію, управління організацією відносяться до постійних витрат.

Від якісного управління діючими активами, залежить стійкість підприємства і передбачувана ефективність бізнесу. Необхідно знати, що якщо підприємству скоротити запаси і ліквідні кошти і направити більшу частину капіталу в оборот, то підприємство отримає більше прибутку. Але так само можна порівняти зростає ризик неплатоспроможності та припинення роботи виробництва через недостатність запасів.

Грамотне управління діючими активами - це можливість мати на рахунках підприємства тільки потрібну суму ліквідних коштів, необхідну для безперебійної в даний момент часу оперативної господарської діяльності підприємства.

Рівень впливу зазначених факторів на ФСП виявляється їх загальної значимістю і визначається виробничою діяльністю, залежачи так само від професіоналізму апарату управління підприємства. Сьогодні можна побачити, що велике число невдач різних компаній пов'язано в значній мірі недостатнім рівнем кваліфікації та некомпетентністю менеджерів, які не враховують зміни факторів внутріш. та зовніш. середовища [27, с. 120].

Важливе значення у ФСП відводиться додатковим фінансовим коштам, які беруть участь в угодах на ринку позичкового капіталу. Тут мається на увазі, що залучення фінансових ресурсів дозволяє забезпечувати підвищення фінансових можливостей компанії. Однак необхідно

враховувати, що паралельно з'являється ризик фінансових втрат і кредитних зобов'язань.

У таких випадках на перший план виходять резерви, які стають фінансовою гарантією платоспроможності компанії.

Що стосується зовнішніх факторів ФСП, то слід помітити, що і безпосередній вплив визначає систему умов і факторів, що впливають на організацію, а також, форми і результати фінансової діяльності, які формуються в процесі фінансових відносин з контрагентами по фінансових операцій та операцій, на які підприємство впливає в процесі безпосередньої комунікативної зв'язку. здійснення ефективних фінансових відносин з такими контрагентами по фінансовій діяльності дозволяє управляти відповідними умовами та факторами в необхідному для підприємства напрямку [27, с. 120].

Серед факторів зовнішнього ФСП можна виділити наступні фактори:

- Економічні умови господарювання;
- Платоспроможний попит;
- Економічна, фінансово-кредитна та податкова політика уряду;
- Законодавчі акти з контролю господар. діяльності підприємств.;
- Загальна економічна стабільність в країні [27, с. 120].

На здатність підприємства працювати з прибутком безпосередній вплив надає стан економіки, стадії економічного розвитку. Через погані економічних умов знизиться попит на товари і послуги, а більш сприятливі умови допоможуть забезпечити передумови для зростання виробництва. При проведенні аналізу зовнішнього середовища для конкретного підприємства потрібно оцінити деякі економічні показники, такі як: процентні ставки, курси валюти, темпи економічного зростання, рівень інфляції та інші [43, р. 22]. Значний вплив на ФС надає той стан, в якому на даний момент знаходиться економіка країни. В період кризи відбувається зменшення реалізації товару, знижуються інвестиції в товарні запаси, через що ще більше знижуються продажі. Зменшуються доходи суб'єктів економічної діяльності, скорочується частково і повністю розмір прибутку. Все це в

Внаслідок призводить до зниження ліквідності підприємства, його платоспроможності. Конкурентна боротьба так само є важливим зовнішнім фактором ФС підприємства. Важливими макроекономічними факторами ФС вважається податкова політика, рівень розвитку фінансового ринку і зовнішньоекономічних зв'язків. Від політичної стабільності залежить економічна і ФСПа [24, с. 189].

Необхідно відзначити, що поділ факторів ФС на зовнішні і внутрішні чинники дозволяє визначати оптимальні межі регулювання компанією різних видів діяльності. Однак, такий поділ має кілька недоліків, наприклад, складність практичних обчислень і знаходження рівня впливу таких чинників, як ціна на продукцію, яка залежить від рівня ризику і кон'юнктури ринку, збалансованість і величина інвестиційного портфеля, рівень витрат на ведення справи і тому подібних. Також необхідно враховувати те, що внутрішні чинники схильні до впливу зовнішнього впливу. Наприклад, стан інвестиційного портфеля показує стан фінансового ринку, а витрати на ведення справи визначаються темпами інфляції, соціально-економічними та багатьма іншими факторами [27, с. 121].

Далі, слід зауважити, що на ФС також впливають фактори прямого і непрямого впливу. Серед чинників ФС прямого впливу виділяють наступні фактори:

- Фінансовий результат від основної та додаткової сфери діяльності;
- Обсяг, склад та струк. власного та позик. капіталу [18, с. 41].

До факторів ФС непрямого впливу слід віднести наступні фактори:

- Організаційно-правову форму підприємства;
- Місце реєстрації організації і її включення в список регулятора на ринку [18, с. 42].

Таким чином, можна сказати, що різні методи оцінки ФС повинні містити кількісну оцінку прямих факторів, в які входять такі показники як рентабельність основної, інвестиційної та іншої діяльності, співвідношення власного і позикового капіталу, активів і власного капіталу і так далі. Крім

цього, необхідно визначати і аналізувати показники, які характеризують фінансовий стан організації, серед яких коефіцієнт автономії, співвідношення позикових і власних коштів, платоспроможність і ліквідність, показники оборотності активів, власного і позикового капіталу і інші [27, с. 121].

Тим самим можна сказати, що аналіз ФС компанії, який проводиться на внутрішніх чинниках важливий, однак без урахування зовнішніх показників, неможливо оцінювати довгострокову перспек. розвитку компанії. Так, аналіз додаткової, інформації про компанії дозволяє більш повно оцінити всі її фінансові можливості.

1.2 Підходи до оцінки ФС.

Питання оцінки ФС сучасних підприємств є вкрай актуальними. Економісти стоять на позиції, що в даний час не вироблено загальноприйнятих однозначних критеріїв до оцінки ФС.

Однак, в Україні, умовно виділяється два основні підходи до оцінки ФСП, які використовуються на практиці - це закордонний підхід і вітчизняний підхід [14, с. 151].

Таблиця 1.3 - Порівняння підходів до оцінки ФСП [26, с. 11].

Період.	Показники.	Примітка.
Вітчизняний.	Платоспроможність та забезпечення власними обіговими коштами.	Недостатність цих показників є відсутність характеристики динаміки фінансового стану підприємства. Підхід характерний для підприємств, які працюють в стабільних умовах.
Закордонний.	Фінан. незалежність від кредиторів.	Не враховує фінан. стан підприємства та перспективи його розвитку.

Далі більш детально розглянемо вітчизняні підходи до оцінки ФСП.

Існує чотири основних напрямки до оцінки фінансової стійкості підприємств, які поширені в Україні:

1. Заходи щодо визначення типу ФСПа (Абсолютна, нормальна, нестійкий, критичний стан фінансової стійкості);
2. Заходи щодо оптимізації співвідношення власних, позик. коштів, оцінка структури капіталу підприємства, показник забезпеченості власними джерелами фінансування;
3. Заходи щодо виявлення певних умов згідно з обліком напрямки діяльності підприємства;
4. Заходи по оцінці фінансових загроз [26, с. 12].

У сучасній практиці вітчизняного фінансового аналізу є кілька підходів до оцінки ФСПа:

1. Традиційний підхід використовує показники, що характеризують активи організації, джерела їх формування та інші сторони фінансово-господар. діяльності без угруповання за певною ознакою. До недоліків даного методу можна віднести те, що різні дослідники визначають різне кількість і склад коефіцієнтів, які можуть бути використані в аналізі фінансової стійкості організації; також різняться уявлення про значущості кожного коефіцієнта; в даному аналізі використовуються ретроспективні дані (з бухгалтерської звітності), що знижує якість оцінки. При цьому коштувати пам'ятати, що різні методи рейтингової оцінки дають неоднозначний результат [26, с. 13].

2. Ресурсний підхід розглядає фінансове становище підприємства через призму його ресурсів: трудових, матеріальних, фінансових, інформаційних, інтелектуальних і тому подібних. Саме від того, наскільки ефективно використовуються наявні ресурси і залежать виручка від реалізації продукції, рівень її собівартості, а також фінансові показники. При цьому вивчають показники, що вказують на ефективність використання кожного з видів ресурсів організації, і на їх основі роблять висновки про фінансову

стійкість підприємства. Тут звертають увагу на те, щоб ресурси використовувалися інтенсивно, тобто, щоб фінансові показники підприємства поліпшувалися за рахунок підвищення продуктивності праці, збільшення ресурсоотдачі, а не просто за рахунок розширення виробництва [23, с. 41].

3. Ресурсно-управлінський підхід доповнює ресурсний підхід тим, що в ньому враховується ще і роль якості управління організацією, адже від якості менеджменту залежить повноцінне функціонування будь-якого підприємства. При цьому підході порівнюють темп зростання управлінських витрат на обсяг випуску продукції з темпом зростання прямих витрат на ресурси для випуску того ж обсягу продукції. Потрібно пам'ятати, що якщо зростання управлінських витрат перевищує зростання прямих витрат при збільшенні обсягу продукції, що випускається, то таке управління не може вважатися ефективним і потребує оптимізації [26, с. 13].

4. Підхід, заснований на стохастичному аналізі. Для аналізу використовують порівняння показників ФС аналізованого підприємства і аналогічних організацій, які збанкрутували або навпаки уникли банкрутства. В Україні цей підхід використовують не так часто через відсутність статистичної порівняльної бази даних [23, с. 52].

5. Методичні підходи до побудови багатофакторних моделей прогнозування банкрутства можуть використовуватися при прогнозуванні фінансової стійкості українських організацій. В цьому випадку для кожного року будують аналітичну модель, яка включає в себе кілька факторів, що впливають на ФСП, при цьому слід виключити мультиколінеарності, то є взаємодоповнюючий вплив всіх факторів. Для досягнення більш високої точності результатів необхідно постійно коригувати набір показників і значення коефіцієнтів вагового впливу кожного показника з урахуванням виду економічної діяльності та інших умов [26, с. 13].

6. Підхід, заснований на теорії нечітких множин, є найбільш точним і актуальним підходом фінансового аналізу, так як з'єднує між собою

математичні (коефіцієнтний) методи аналізу ФС з логічними підходами (наприклад, експертною оцінкою). Це дозволяє давати на основі такого аналізу найбільш грамотний і коректний прогноз щодо зміни ФСП [26, с. 13].

Аналіз ФСП у другому розділі буде здійснено на основі традиційного підходу до оцінки ФСП.

Таблиця 1.4 - Порівняння вітчизняних підходів до оцінки ФС [11, с. 53], [17, с. 118].

Показники	Л.Т.Гилчровська	Г.В. Савицька	В.В. Ковальов, О.Н.Вовкова
Рентабельність власного капіталу	+	-	-
Забезпечення підприємства запасами та джерелами їх формування	+	+	-
Коефіцієнти ФС	+	+	+
Запас фінансової міцності підприємства	-	+	-

Рентабельність власного капіталу - це показник чистого прибутку.

Рентабельність влас. кап. = (чистий прибуток / власний капітал) * 100% [40].

Забезпеченість підприємства запасами і джерелами їх формування показує, яка частина запасів і витрат фінансується за рахунок власних джерел підприємства. Зростання даного показника позитивно позначається на фінансовій стійкості організації. Для розрахунку необхідні такі показники, як власні оборотні кошти, запаси і витрати підприємства. Найбільш узагальнюючим показником ФС є надлишок чи недолік джерел коштів для формування запасів, що розраховується у вигляді різниці між величинами джерел засобів і запасів [40].

Більш детально коефіцієнти ФС будуть розглянуті під другому розділі. Можна відзначити, що до таких коефіцієнтам відносяться,

наприклад, коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансового левериджу, коефіцієнт покриття інвестицій і так далі. Для розрахунку коефіцієнтів фінансової стійкості застосовуються дані з бухгалтерського балансу організації.

Запас фінансової міцності - це показник ФС компанії, коефіцієнт різниці між її фактичним станом і порогом рентабельності. З допомогою даного показника можна зрозуміти, наскільки далекий бізнес від точки, в якій він стає збитковим. Запас фінансової міцності можна розрахувати за наступною формулою:

(фактична виручка - точка беззбитковості в грошових коштах) / фактична виручка [16].

Варто зазначити, що в умовах міжнародної інтеграції, розширення ринків капіталу, мобілізації підприємницької діяльності керівництва вітчизняних підприємств необхідно все частіше звертатися до досвіду аналітичних систем зарубіжних країн для того, щоб краще зрозуміти досягнення і результати діяльності підприємств, процвітаючих на світовому ринку [15, с. 4].

Далі розглянемо зарубіжні підходи до оцінки ФСП.

Важливо відзначити, що в більшості випадків в зарубіжній практиці фінансова стійкість використовується для підприємств банківської системи і полягає в стабільності перспектив їх ринкової вартості.

Таблиця 1.5 - Порівняння зарубіжних підходів до оцінки ФС [32].

показники	Д. Стоун, К. Хітчінг	Р. Брейлі, С. Майерс	Дж. К. Ван Хорн
Показники ліквідності активів	-	+	+
Показники ФС	+	+	+
Показники рентабельності	+	+	+
Показники ділової активності	+	-	+

Таким чином, в залежності від підходів зарубіжних авторів до оцінки ФС можна виділити такі показники, як ліквідність активів, показники

фінансової стійкості, які більш детально будуть розглянуті в другій частині, показники рентабельності, а також показники ділової активності [37, с. 87], [7, с. 182].

До показників ділової активності в зарубіжній практиці відносять оборотність, або ефективність активів підприємства [13, с. 144]. При розрахунку коефіцієнта оборотності береться виручка (або собівартість - для запасів) і ділиться на середню величину відповідних активів. Період обороту визначається як відношення кількості днів у році до коефіцієнту оборотності відповідного активу або як відношення середньої величини відповідного активу до виручки (собівартості), помножене на кількість днів у році [12, с. 220].

Таким чином, можна побачити, що істотних відмінностей в підходах до оцінки аналізу ФС в українській і зарубіжній практиці не спостерігається [8, с. 475].

Підводячи підсумки, важливо відзначити, що порівняння вітчизняних і зарубіжних методик аналізу фінансової стійкості показало, що єдиної, як такої, методики аналізу на сьогоднішній день не виявлено. Однак, варто наголосити на тому, що проблема запозичення зарубіжного досвіду і використання його в діяльності вітчизняних підприємств ще більше погіршує становище. Таким чином, важливо відзначити те, що найбільш оптимальною методикою буде та, в якій враховуються особливості економічного розвитку країни, характерного типу виробничих відносин і адаптація до економічних коливань [17, с. 121].

2. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Визначення основних показників ФСП

Розрахунковий аналіз ФС або фінансових коефіцієнтів показує стан складу і структури засобів організації і чи правильно їх використовують. В результаті аналізу керівництво підприємства може побачити, наскільки організація може не бути залежною від кредитних і позикових коштів. Чим більше частка позикових коштів, тим більше ризикують контрагенти, що працюють з цією організацією, тим більш нестійкому її фінансове становище.

Таким чином, розглянемо, які показники використовують для визначення ФСП.

До коефіцієнтам ФС відносять:

1. Коефіцієнт концентрації власного капіталу (коефіцієнт автономії).

Даний коефіцієнт визначає частку активів організації, котрі покриваються за рахунок влас. кап..

Частка, що залишилася активів покривається за рахунок позикових і кредитних коштів.

Коефіцієнт автономії = Власний капітал та резерви/Загальна величина ФРП (1)

Таким чином, в загальну величину фінан. рес.в підприємства включені: найбільш ліквідні активи, швидко реалізованих активи, повільно реалізованих активів і важкореалізовані активи.

Нормативне обмеження коефіцієнта автономії $> 0,5$. Чим більше значення коефіцієнта, тим кращим буде вважатися ФСП. для більш детального фінансового аналізу значення цього коефіцієнта слід порівнювати зі середніми значеннями по галузі, до якої відноситься аналізоване підприємство [42, с. 152].

2. Коефіцієнт маневреності власного капіталу. Даний коеф. показує здатність підприємства підтримувати рівень власного ОК й поповнювати ОК в разі потреби за рахунок власних джерел формування.

$$\text{Коефіцієнт маневреності СК} = \frac{\text{Власні обігові активи}}{\text{Власний капітал}} \quad (2)$$

Коефіцієнт маневреності власного капіталу залежить від структури капіталу і специфіки галузі, в якій працює підприємство. Показник даного коефіцієнта рекомендований в межах від 0,2 до 0,5, але універсальні рекомендації до всіх галузей господарської діяльності за його величиною і тенденції зміни навряд чи можливі [42, с. 152].

3. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу. даний коефіцієнт показує, скільки позикового капіталу припадає на одиницю фінансових ресурсів або ж, фактично, частина позикового капіталу в загальному розмірі фінансових ресурсів підприємства.

$$\text{Коефіцієнт концентрації ЗК} = \frac{\text{Розмір заємного капіталу}}{\text{Величина фінансових ресурсів підприємства}} \quad (3)$$

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу позитивно оцінюється в разі його зниження. Чим нижче цей показник, тим менше заборгованість підприємства перед кредиторами і тим більше стійким буде його фінансовий стан [42, с. 153].

4. Коефіцієнт фінансової залежності. Він коефіцієнт показує, в якій ступеня компанія залежить від зовнішніх джерел фінансування. Скільки позикових коштів залучила організація на 1 карбованець власного капіталу.

$$\text{Коефіцієнт фінансової залежності} = \frac{\text{Фінансові ресурси компанії}}{\text{Джерела власних засобів}} \quad (4)$$

Рекомендоване значення коефіцієнта фінансової залежності 0,5, але і при значеннях 0,6-0,7 цей показник вважається нормальним, але позитивної вважається тенденція до його зниження. Занадто низький коефіцієнт фінансової залежності каже про те, що підприємство надто обережно

підходить до залучення позикових коштів, що може призводити до загальмування його подальшого розвитку [42, с. 153].

5. Коефіцієнт покриття інвестицій. Він коефіцієнт показує, яка частина активів організації фінансується за рахунок стійких джерел. Це власні засоби і довгострокових пасивів. Інша назва показника - коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності.

$$\text{Коефіцієнт покриття інвестицій} = (\text{СК} + \text{Довгострокові}) / \text{Активи} \quad (5)$$

Низьке значення цього коефіцієнта може свідчити про неможливість залучення довгострокових кредитів і позик, а надто високе значення говорить або про можливість надання надійних застав або фінансових поручительств, або про сильній залежності від сторонніх інвесторів [42, с. 154].

6. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів. даний коефіцієнт показує, як підприємство залучає довгостроковий грошовий капітал і є важливим показником, що відображає фінансову незалежність підприємства.

$$\text{Коефіцієнт довгострокового залучення ЗС} = \frac{\text{Довгострокові пасиви}}{(\text{Довгострокові пасиви} + \text{СК})} \quad (6)$$

Високе значення даного коефіцієнта показує високу залежність від довгострокового позикового капіталу, що підриває фінансову стійкість підприємства. В Інакше, якщо підприємство не залучало кредитних банківських чи інших позик, то даний показник буде дорівнює нулю [42, с. 154].

2.2 Показники прибутковості та забезпеченості коштами.

1. Коефіцієнт забезпеченості власними коштами. Цей коефіцієнт показує частку оборотних активів компанії, які можуть фінансуватись за рахунок власних коштів підприємства.

Коефіцієнт забезпеченості СС = Власні обігові кошти/Обігові кошти (7)

Нормативне значення даного коефіцієнта забезпеченості власними засобами визначено як 0,1. Якщо коефіцієнт забезпеченості власними засобами на кінець звітної періоду має значення менше 0,1, то структура балансу підприємства визнається незадовільною [42, с. 159].

8. Коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів власними коштами.

Цей коефіцієнт показує, яка частина запасів і витрат фінансується за рахунок власних джерел підприємства.

Коефіцієнт забезпеченості МОЗ = Власні обігові кошти/Запаси та витрати (8)

Вважається, що коефіцієнт забезпечення матеріальних запасів власними засобами повинен змінюватися в межах 0,6-0,8, тобто 60-80% запасів підприємства повинні фінансуватися з власних джерел формування. зростання даного показника позитивно позначається на фінансовій стійкості організації [42, с. 160].

2. Індекс постійного активу. Даний показник показує, яка частка власних джерел коштів іде на покриття необоротних активів, тобто основної частини виробничого потенціалу підприємства.

Індекс постійного активу = Позаобігові активи/Власний капітал (9)

Даний індекс характеризує питома вага іммобілізованих коштів в власному капіталі підприємства. Нормативне значення показника варіюється від 0,5 до 0,8 [42, с. 162].

3. Коефіцієнт фінансового левериджу (коефіцієнт фінансового ризику). Цей коефіцієнт показує співвідношення позикових кредитних коштів і сумарною капіталізації і характеризує ступінь ефективності використання організацією власного капіталу. Він дозволяє визначити, наскільки велика залежність господарської діяльності підприємства від позикових кредитних коштів.

Коефіцієнт фінансового ризику = Заємний екапітал/Власний капітал (10)

Оптимальним, особливо в Українській економічній практиці, вважається рівне співвідношення кредитних позикових зобов'язань і власного капіталу (чистих активів). Тобто коефіцієнт фінансового левериджу (фінансового ризику) повинен бути рівний 1. Допустимим може бути і значення до 2. При великих значеннях цього коефіцієнта організація втрачає фінансову незалежність, і її фінансове становище стає вкрай нестійким. Таким підприємствам складніше залучити додаткові позикові засоби. Найбільш поширеним значенням даного коефіцієнта в розвинених економіках є 1,5, тобто 60% позикового капіталу і 40% власного [42, с. 164].

Однак частка позикових коштів не повинна бути занадто низькою, так як це зменшить частку власного прибутку підприємства, яку компанія отримає у вигляді відсотків.

Проводячи аналіз ФСП, необхідно пам'ятати, що це лише частина аналізу фінансового стану підприємства. Для створення повної картини необхідно провести розрахунок показників ліквідності, платоспроможності, ділової активності, рентабельності.

3 АНАЛІЗ І ОЦІНКА ФС УКРПРОМІНВЕСТ АГРО

3.1 Загальна характеристика підприємства

Укрпромінвест АГРО - інтегрований агропромисловий холдинг з повним циклом виробництва продукції, що дозволяє забезпечувати її екологічну безпеку вести контроль якості на кожному етапі. Холдинг заснований в 2000 році [29].

Основними напрямками діяльності холдингу є: рослинництво, тваринництво, свинарство, переробка та реалізація м'яса, птахівництво, виробництво яйця, оптова і роздрібна реалізація продукції.

Стратегічною метою компанії є досягнення лідерства серед провідних українських агропромислових об'єднань [29].

Місія - Покращувати життя людей, випускаючи смачні і гарантовано безпечні для здоров'я, натуральні м'ясні продукти [29].

Пріоритетні завдання підприємства:

- Удосконалення технологічних процесів;
- Робота з генетикою і створення власного високопродуктивного племінного матеріалу;
- Розвиток виробничих лабораторій [29].

На сьогоднішній день до складу холдингу входять 13 виробничих підприємств і одна керуюча компанія.

До 2020 року в різних регіонах України продукція випускалася під різними брендами. Зараз торгові марки об'єднані під брендом «Укрпромінвест АГРО». На підприємствах налагоджений процес виробництва з дотриманням єдиних стандартів якості. Покупці у всіх регіонах України присутності компанії можуть бути впевнені, що купують свіжу і якісну продукцію від місцевого виробника. Кожний може знайти продукт, виходячи з самих різних смакових і цінових переваг [29].

Холдинг Укрпромінвест АГРО має свою власну збутову мережу. реалізується вона шляхом збуту продукції холдингу через фірмові точки

продажів в магазинах «М'ясний двір ». Також продукція холдингу реалізується через великі торгові мережі, такі як «Магніт», «Абрикос», «Інтерспар», «Пятерочка», «Яскравіше» і так далі.

У 2020 році, незважаючи на пандемію коронавірусної інфекції, випуск напівфабрикатів в Томську виріс в порівнянні з 2019 роком на 22% [35].

За даними Національної спілки свинарів Укрпромінвест АГРО займає частку в 5% ринку свинини в Україні [29].

Далі був зроблений SWOT - аналіз холдингу Укрпромінвест АГРО, в якому були відображені позитивні і негативні фактори, можливості і загрози з боку внутрішнього і зовнішнього середовища.

На основі даних SWOT - аналізу, наведених у таблиці 3.1, можна зробити висновки про проблемні і можливості холдингу. Ці проблеми зумовлені слабкими і сильними сторонами, а також зовнішніми можливостями і погрозами, які є у холдингу Укрпромінвест АГРО.

Таким чином, спостерігається тенденція подальшого вдосконалення, як виробництва, так і обладнання, технологічного оснащення. Як зазначено в SWOT - аналізі, на даний момент компанія «Укрпромінвест АГРО» має значні плюси в рослинництві і тваринництві. Основним напрямком розвитку тваринництва в агрохолдингу є скотарство, свинарство і птахівництво. Аграрна специфіка - це сільгоспвиробництво різноманітних видів сировини рослинного і тваринного походження створюють ідеальні передумови для розвитку агропромислового комплексу, випуску широкого спектру продуктів харчування [29].

Завдяки даному аналізу можна позначити головні стратегічні напрямки діяльності щодо поліпшення становища холдингу в найближчому майбутньому. наприклад, залучення інвестицій з боку допоможе деяким підприємствам холдингу закупити нове обладнання, додати кількість робочих місць і тим самим збільшити виробничі потужності і розширити продуктову лінійку продукції, що випускається.

Таблиця 3.1 - SWOT - аналіз холдингу Укрпромінвест АГРО.

	Позитивні фактори	Негативні фактори
	Сильні сторони (S)	Слабі сторони (W)
Внутрішнє середовище	<ol style="list-style-type: none"> 1. Якісний продукт 2. Кваліфікований персонал 3. Керуюча компанія, яка керує всім холдингом 4. Здатність реалізовувати великомасштабні проекти 5. Випуск продукції під своїм особистим брендом 6. Велика кількість активів, сільгоспугідь, земель, резерв виробничих потужностей 7. Наявність сучасного обладнання та сучасних технологій 8. Доступні ціни на продукцію підприємств 9. Холдинг здійснює діяльність в сільському господарстві більше 20-ти років 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Неefективна система управління холдингом (Відсутність розподілу повноважень і відповідальності між керуючою компанією і підприємствами холдингу) 2. Застарілі технології на окремих підприємствах холдингу 3. Низький рівень підготовки співробітників, високий середній вік співробітників, відсутність кадрового резерву на підприємствах. 4. Недостатня продуктова лінійка, випускається деякими підприємствами холдингу
	Потенційні можливості (O)	Наявні загрози (T)
Зовнішнє середовище	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нові технології на ринку 2. Вихід на ринок далекого зарубіжжя 3. Впровадження інноваційних технологій у виробництві 4. Залучення інвестицій, кредитний ресурс 5. Збільшення асортименту продукції 6. Увеличення потужностей виробництва 7. Залучення нових клієнтів 8. Державна підтримка, субсидії 9. Соціальні програми для населення в різних областях України 10. Відносна стабільність даної галузі на ринку 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Увеличение налогов и пошлин 2. Увеличение темпов роста инфляции 3. Вход на рынок нового крупного производителя, атаки конкурентов 4. Снижение уровня субсидирования от государства для крупного бизнеса 5. Длительный срок окупаемости сельскохозйственных проектов 6. Рост стоимости кредитных ресурсов

Грамотна рекламна і маркетингова стратегія допоможе залучити нових клієнтів. З збільшенням виробничих потужностей з'явиться можливість задовольняти купівельний попит нових клієнтів, тим самим збільшиться продаж продукції. Система впровадження та навчання співробітників в Керуючій компанії, створення кадрового резерву на всіх підприємствах холдингу буде сприяти розширенню холдингу і його подальшого вдосконалення. З появою професійних співробітників і якісної взаємозв'язку працівників в Керуючій компанії і на підприємствах холдингу, з'явиться можливість збільшити асортимент продукції і вийти на далекого зарубіжжя.

На основі аналізу видно, що за допомогою сильних сторін холдинг в стані реалізувати свої потенційні можливості і мінімізувати наявні загрози, однак, зі слабкими сторонами підприємству необхідно активно боротися.

3.2 Економічна характеристика підприємства.

Для проведення економічної оцінки підприємства та визначення його фінансової стійкості був використаний бухгалтерський баланс організації.

Зростання величини активів організації пов'язаний, головним чином, з ростом наступних позицій активу бухгалтерського балансу (в дужках зазначено частку зміни статті в загальній сумі всіх позитивно змінилися статей):

- Грошові кошти та грошові еквіваленти посилення - 1 223 775 тисяч грн. (8,1%);
- Довгострокові фінансові вкладення - 11 502 080 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (76,2%);
- Інші необоротні активи посилення - 1 095 635 тисяч грн. (7,3%);

Таблиця 3.2 - Бухгалтерський баланс організації Укрпромінвест АГРО, тис. грн. [41].

Найменування показника	Код	На 31.12.2020р.	На 31.12.2019р.	На 31.12.2018р.
АКТИВ				
I НЕОБІГОВІ АКТИВИ				
Нематеріальні активи	1110	1770	6	6
Результати досліджень та розробок	1120	-	-	-
Нематеріальні пошукові активи	1130	-	-	-
Матеріальні пошукові активи	1140	-	-	-
Основні засоби	1150	3597452	3515204	3621361
Прибуткові вклади в матеріальні цінності	1160	-	-	-
Фінансові вклади	1170	12411388	11839546	909308
Відкладені податкові активи	1180	79000	74123	76204
Інші необігові активи	1190	2085023	1656952	989388
Разом по розділу I	1100	18174633	17085841	5596267
II ОБІГОВІ АКТИВИ				
Запаси	1210	2414594	2011525	2067952
НДС за придбані цінності	1220	8290	2452	1685
Дебіторська заборгованність	1230	2952796	2537618	3280477
Фінансові вклади	1240	950424	656483	41272
Гроші та грошові еквіваленти	1250	1228244	6527	4469
Інші обігові активи	1260	-	-	-
Разом по розділу II	1200	7554348	5214605	5395865
БАЛАНС				
1600	25728981	22300446	10992132	
ПАСИВ				
III. КАПІТАЛ ТА РЕЗЕРВИ				
Уставний капітал	1310	95	100	100
Власні акції	1320	(403410)	(734317)	(524240)
Переоцінка необігових активів	1340	-	-	-
Додатковий капітал	1350	102192	303000	-
Нерозподільний прибуток	1370	7496006	7402316	4613809
Разом по розділу III	1300	7194883	6971099	4089669
IV. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Запозичені засоби	1410	13832411	13274469	2629027
Відкладені податкові зобов'язання	1420	750	931	745
Оціночні зобов'язання	1430	-	-	-
Інші зобов'язання	1450	-	-	4809
Разом по розділу IV	1400	13833161	13275400	2634581
V. КОРОТКОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Запозичені засоби	1510	2443086	466088	1294634
Кредиторська заборгованність	1520	2196482	1546688	1945994
Доходи майбутніх періодів	1530	-	-	-
Оціночні зобов'язання	1540	61369	41171	27254
Інші зобов'язання	1550	-	-	-
Разом по розділу V	1500	4700937	2053947	4267882
БАЛАНС				
1700	25728981	22300446	10992132	

□ Короткострокові фінансові вкладення (за винятком грошових еквівалентів) - 909 152 тисяч грн (6%).

Одночасно, в пасиві балансу найбільший приріст спостерігається по наступних рядках балансу:

□ Короткострокові позикові кошти (за період з 31.12.2019 по 31.12.2020 року) - 1 976 998 тисяч грн (59,9%);

□ Кредиторська заборгованість (за період з 31.12.2019 по 31.12.2020 року) - 649 794 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (19,7%);

□ Довгострокові позикові кошти - 11 203 384 тисяч грн (76,6%).

Станом на 31 грудня 2020 року значення власного капіталу склало 7 194 883 тисяч грн. За аналізований період з 31.12.2018 по 31.12.2020 відзначений стрімке зростання власного капіталу підприємства, а саме капітал збільшився на 3 105 214 тисяч грн. (42,3%).

За даними «звіту про фінансові результати», за останній аналізований рік організація отримала прибуток від продажів в розмірі 679 175 тисяч грн, що склало 7,6% від виручки. У порівнянні з аналогічним періодом минулого року прибуток від продажів знизилася на 104 951 тисяч грн, або на 13,4%.

У порівнянні з 2019 роком в поточному періоді зросла як виручка від продажів, так і витрати по звичайних видах діяльності (на 282 947 і 387 898 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян відповідно). Причому в процентному співвідношенні зміна витрат збільшилася на + 5% і випереджає зміну виручки в + 3,3%.

Вивчаючи витрати по звичайних видах діяльності, слід зазначити, що організація, як і в минулому році не використала можливість враховувати загальногосподарські витрати як умовно-постійних, включаючи їх щомісяця в собівартість виробленої продукції. Це і зумовило відсутність показника «Управлінські витрати» за звітний період.

Прибуток від інших операцій за 2020 рік склала 1 165 257 тисяч грн, що на 1 943 612 тисяч грн або на 62,5% менше, ніж прибуток за аналогічний період 2019 року. При цьому величина прибутку від інших операцій

становить 171,6% від абсолютної величини прибутку від продажів за аналізований період.

Таблиця 2.5 - Результати діяльності підприємства Укрпромінвест АГРО, тис. грн. [5].

Показник	Значення показника, тис.грн.			Зміни показника		Середньорічне значення тис.грн.
	2018р	2019р	2020р	Тис.грн	+ -%	
1	2	3	4	5	6	7
Виручка	8790235	8604658	8887605	+97370	+1,1	8760833
Видатки по звичайним видам діяльності	7438833	7820532	8208430	+769547	+10,3	7822615
Прибуток від пролдажу	1351352	784126	679175	-672177	-49,7	938218
Інші доходи, крвм% до сплати	1167244	3590742	2134522	+967278	+82,9	2297503
Прибуток до сплати % та податків	2518596	4374868	2813697	+295101	+11,7	3235720
% до сплати	380749	481873	969265	+588516	+154,6	610629
Податок на прибуток, зміни податкових активів	-1611	-4488	5058	+6609	-	-347
Чистий прибуток(збитки)	2136236	3888507	1849490	-286746	-13,4	2624744
Сукупний фінансовий результат періоду	2136236	3888507	1849490	-286746	-13,4	2624744

Аналіз показника чистого прибутку за даними «Звіту про фінансові результати» у взаємозв'язку зі зміною показника «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» дозволяє зробити висновок, що в 2020 році організація використовувала чисту прибуток в сумі 1 849 490 тисяч грн.

Чистий прибуток є найважливішим показником результативності та ефективності діяльності підприємства. Чистий прибуток відображає інвестиційну привабливість для інвесторів, платоспроможність для кредиторів, стійке розвиток для постачальників і партнерів, ефективність діяльності для акціонерів і власників.

3.3 Аналіз ФСП та платоспроможності Укрпромінвест АГРО.

Все частіше помітно зростає якість проведення аналізу ФСП. Вже не є рідкістю грамотно підготовлена аналітична записка, всебічно характеризує діяльність підприємства, яка визначає основні проблеми підприємства та можливі шляхи ліквідації даних проблем. Можна стверджувати, що з точки зору методології, проведення аналізу ФСП українські і зарубіжні економісти солідарні між собою, і з точки зору принципів підходів до дослідження стану підприємства українська практика плавно вливається в світову.

Для проведення аналізу ФСП Укрпромінвест АГРО за 2020 рік необхідно оцінити рівень ліквідності.

Для оцінки рівня ліквідності були використані наступні спеціальні коефіцієнти:

1. Коефіцієнт поточної ліквідності за 2020 рік = оборотні активи / короткострокові зобов'язання - оціночні зобов'язання = $7\,554\,348 / 4\,700\,937 - 61\,369 = 1,6$. В даному випадку цей коефіцієнт є більшим нормативного значення в 1,5, з чого слід, що поточні активи організації повністю покривають її поточні зобов'язання, що є номінальною гарантією повного погашення зобов'язань перед кредиторами організації в разі її ліквідації. Однак, показник знаходиться на кордоні норми в даній галузі.

Коефіцієнт поточної ліквідності за 2019 рік = оборотні активи / короткострокові зобов'язання - оціночні зобов'язання = $5\,214\,605 / 2\,053\,947 - 41\,171 = 2,6$. Аналізуючи даний показник за 2019 рік можна побачити, що його значення перевищує нормативне галузеве значення, що є дуже хорошим показником.

Коефіцієнт поточної ліквідності за 2018 рік = оборотні активи / короткострокові зобов'язання - оціночні зобов'язання = $5\,395\,865 / 4\,267\,882 - 27\,254 = 1,3$. Аналізуючи даний показник за 2018 рік можна побачити, що його значення є нижче нормативного значення по галузі.

2. Коефіцієнт термінової ліквідності на 2020 рік = грошові кошти та грошові еквіваленти + інші оборотні активи + дебіторська заборгованість / короткострокові зобов'язання = $1\,228\,244 + 2\,952\,796 / 4\,700\,937 = 0,9$. Даний коефіцієнт показує, наскільки швидко організація здатна погасити короткострокові зобов'язання оборотними активами. Для розрахунку беруться активи з високим та середнім ступенем ліквідності. В даному випадку значення цього коефіцієнта трохи вище нормального значення по даній галузі, що є прийнятним, але недостатнім результатом. Однак, варто врахувати те, що велику частку ліквідних активів тут становить дебіторська заборгованість, яку часто важко вчасно стягнути. Таким чином, в даному випадку, потрібна більша співвідношення коефіцієнта, і можна говорити про те, що з таким показником даного коефіцієнта для організації імовірний ризик втрати потенційних інвесторів, кредитні засоби організації будуть видані під велику вартість або можлива відмова в кредитуванні зовсім [28, с. 89].

Коефіцієнт термінової ліквідності на 2019 рік = грошові кошти та грошові еквіваленти + інші оборотні активи + дебіторська заборгованість / короткострокові зобов'язання = $6\,527 + 2\,537\,618 / 2\,053\,947 = 1,2$. Аналізуючи даний показник за 2019 рік можна побачити, що його значення перевищує нормативне значення по галузі, в якій працює підприємство, що є дуже хорошим показником.

Коефіцієнт термінової ліквідності на 2018 рік = грошові кошти та грошові еквіваленти + інші оборотні активи + дебіторська заборгованість / короткострокові зобов'язання = $4\,469 + 3\,280\,477 / 4\,267\,882 = 0,8$. Аналізуючи даний показник за 2018 рік можна побачити, що його значення дорівнює нормативному значенню по галузі, в якій працює підприємство.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності на 2020 рік = грошові кошти + короткострокові цінні папери / короткострокові зобов'язання = $1\,228\,244 / 4\,700\,937 = 0,3$.

Даний коефіцієнт показує, яка частка короткострокових зобов'язань може бути покрита за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів у вигляді цінних паперів, депозитів.

Нормальним значенням даного коефіцієнта для даної галузі вважаються значення, починаючи від 0,15 до 0,5. У даній організації цей коефіцієнт за 2020 рік мав значення в межах нормативних, що може свідчити про те, що дана організація в змозі покрити короткострокові зобов'язання за рахунок грошових коштів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності на 2019 рік = грошові кошти + короткострокові цінні папери / короткострокові зобов'язання = $6\,527 / 2\,053\,947 = 0,03$. За 2019 рік у даній організації цей коефіцієнт має занадто низьке значення, що може свідчити про те, що дана організація була не в змозі покрити короткострокові зобов'язання за рахунок грошових коштів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності на 2018 рік = грошові кошти + короткострокові цінні папери / короткострокові зобов'язання = $4\,469 / 4\,267\,882 = 0,001$. За 2018 рік у даній організації цей коефіцієнт має занадто низьке значення, що може свідчити про те, що дана організація була не в змозі покрити короткострокові зобов'язання за рахунок грошових коштів.

Для коефіцієнта термінової ліквідності нормативним значенням в даній галузі є значення не менше 0,8. Зміна даного показника за досліджуваній період склало + 0,1. Можна побачити позитивну динаміку зростання даного показника за період з 2018 року по 2019 рік на 0,4. До таких змін могло привести зниження показника короткострокових зобов'язань підприємства перед кредиторами. Зміна даного показника за 2020 рік може говорити про те, що у підприємства збільшилися короткострокові зобов'язання за рахунок того, що було взято короткострокові кредити. Однак збільшилися і оборотні активи. Грошові кошти та грошові еквіваленти за 2020 рік збільшилися на 1 221 717 тисяч грн, знову ж таки, за рахунок взяття короткострокових кредитів.

Таким чином, значення коефіцієнта термінової ліквідності за станом на 31 грудня 2020 року склало 0,9. Це означає, що у підприємства достатньо активів, які можна в стислі терміни перевести в грошові кошти і погасити короткострокову кредиторську заборгованість.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності має нормальне значення в даній галузі 0,15 і більше. Станом на 31 грудня 2020 року даний показник має значення 0,3, що є допустимим і може свідчити про те, що дана організація в змозі покрити короткострокові зобов'язання за рахунок грошових коштів.

При цьому протягом всього аналізованого періоду коефіцієнт абсолютної ліквідності виріс на 0,299. Це відбулося за рахунок збільшення грошових коштів підприємства, а також за рахунок збільшення короткострокових зобов'язань.

Для оцінки рівня рентабельності підприємства застосовуються наступні показники:

1. Рентабельність активів на 31.12.2020 року = (чистий прибуток / сума активів) * 100% = (1 849 490/25 728 981) * 100% = 7,2%. Рентабельність активів характеризує ступінь ефективності використання майна організації, професійну кваліфікацію менеджменту підприємства. Даний показник також називають нормою прибутку. На відміну від показника «рентабельність власного капіталу», даний показник враховує всі активи організації, а не тільки власні кошти. Тому він менш цікавий для інвесторів. Рентабельність активів сильно залежить від галузі, в якій залізничний транспорт або електроенергетика) цей показник буде нижче. Для компаній сфери послуг, які не потребують великих капітальних вкладень і вкладень в оборотні кошти, рентабельність активів буде вище [40].

В даному випадку цей показник дорівнює 7,2%, що говорить про те, що ефективність використання всього майна організації є недостатньою, проте перевищує норматив даного показника по галузі, в якій працює підприємство.

Рентабельність активів на 31.12.2019 року = (чистий прибуток / сума активів) * 100% = (3 888 507/22 300 446) * 100% = 17,4%. У 2019 можна побачити дуже хороший показник рентабельності активів.

Рентабельність активів на 31.12.2018 року = (чистий прибуток / сума активів) * 100% = (2 136 236/10 992 132) * 100% = 19,4%. У 2018 року можна побачити дуже хороший показник рентабельності активів.

2. Рентабельність власного капіталу за станом на 31.12.2020 року = (чистий прибуток / власний капітал) * 100% = (1 849 490/7 194 883) * 100% = 25,7%. Рентабельність власного капіталу за станом на 31.12.2019 року = (чистий прибуток / власний капітал) * 100% = (3 888 507/6 971 099) * 100% = 55,7%.

Рентабельність свого капіталу за станом на 31.12.2018 року = (чистий прибуток / власний капітал) * 100% = (2 136 236/4 089 669) * 100% = 52,2%.

Для оцінки рівня фінансової стійкості підприємства були використані наступні спеціальні коефіцієнти [20]:

1. Коефіцієнт автономії станом на 31.12.2020 року = капітал і резерви / активи = 7 194 883/25 728 981 = 0,27.. Інвестори і банки, що видають кредити, звертають увагу на значення цього коефіцієнта. Чим вище значення коефіцієнта, тим, найімовірніше, організація погасить борги за рахунок власних коштів. Чим вище показник, тим більша фінансова незалежність підприємства. для поглибленого фінансового аналізу значення цього коефіцієнта порівнюють із середніми значеннями по галузі, до якої відноситься аналізоване підприємство. Близькість цього значення до одиниці говорить про стримування темпів розвитку підприємства. Відмовившись від залучення позикового капіталу, організація позбавляється додаткового джерела фінансування приросту активів (майна), за рахунок яких можна збільшити доходи. Разом з тим це зменшує ризики погіршення фінансової спроможності при несприятливому розвитку ситуації [40]. Для галузі, в якій працює аналізоване підприємства, нормальним значенням коефіцієнта автономії приймається значення від 0,55 і вище. У даній ситуації, за станом

на 31 грудня 2020 року даний коефіцієнт дорівнює 0,27. при такому рівні, ФСПа падає, можливий приріст нових активів, придбаних в борг. Даний коефіцієнт характеризує ступінь залежності організації від позикового капіталу.

Коефіцієнт автономії станом на 31.12.2019 року = капітал і резерви / активи = $6\,971\,099 / 22\,300\,446 = 0,3$.

Коефіцієнт автономії станом на 31.12.2018 року = капітал і резерви / активи = $4\,089\,669 / 10\,992\,132 = 0,4$.

2. Коефіцієнт фінансового леввериджу станом на 31.12.2020 року = (Короткострокові зобов'язання + довгострокові зобов'язання) / власний капітал = $(4\,700\,937 + 13\,833\,161) / 7\,194\,883 = 2,6$. Чим вище цей показник, тим більше підприємницький ризик організації. Чим більше частка позикових коштів, тим менше підприємство отримає прибутку, оскільки частина її піде на погашення кредитів і виплату відсотків [40]. З огляду на той факт, що нормальним значенням даного коефіцієнта є значення від 1 і менше, то можна сказати, що за станом на 2020 рік цей показник дорівнює 2,6 говорить про те, що чим більше цей показник перевищує норму, тим більше залежність організації від позикових коштів. Тобто ФСПа стає нижче.

Коефіцієнт фінансового леввериджу станом на 31.12.2019 року = (Короткострокові зобов'язання + довгострокові зобов'язання) / власний капітал = $(2\,053\,947 + 13\,275\,400) / 6\,971\,099 = 2,2$. Таке значення даного показника в 2019 році теж не можна назвати позитивним.

Коефіцієнт фінансового леввериджу станом на 31.12.2018 року = (Короткострокові зобов'язання + довгострокові зобов'язання) / власний капітал = $(4\,267\,882 + 2\,634\,581) / 4\,089\,669 = 1,7$. Таке значення даного показника в 2018 році також не можна назвати позитивним.

3. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами станом на 31.12.2020 року = (власний капітал - необоротні активи) / оборотні активи = $(7\,194\,883 - 18\,174\,633) / 7\,554\,348 = -1,5$. Згідно нормативним документам, нормальне значення коефіцієнта забезпеченості власними коштами має

становити не менше 0,1. Слід зазначити, що це досить жорсткий критерій, властивий тільки російській практиці фінансового аналізу; більшості підприємств складно досягти зазначеному значення коефіцієнта. В даному випадку, за станом на 31 грудня 2020 року коефіцієнт має значення -1,5, що є менше нормального значення і говорить про те, що дана організація є неспроможною і близька до банкрутства [40].

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами станом на 31.12.2019 року = (власний капітал - необоротні активи) / оборотні активи = $(6\,971\,099 - 17\,085\,841) / 5\,214\,605 = -1,9$. Значення даного коефіцієнта на кінець 2019 року також є негативним і показує неспроможність підприємства.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами станом на 31.12.2018 року = (власний капітал - необоротні активи) / оборотні активи = $(4\,089\,669 - 5\,596\,267) / 5\,395\,865 = -0,3$. Значення даного коефіцієнта на кінець 2018 року також є негативним і показує неспроможність підприємства.

4. Індекс постійного активу станом на 31.12.2020 року = необоротні активи / власний капітал = $18\,174\,633 / 7\,194\,883 = 2,5$. Даний показник показує, яка частка власних джерел коштів іде на покриття необоротних активів, тобто основної частини виробничого потенціалу підприємства.

Даний індекс характеризує питома вага іммобілізованих коштів у власному капіталі підприємства. Нормативне значення показника даного індексу варіюється від 0,5 до 0,8 [32]. Таким чином, можна говорити про те, що за станом на кінець 2020 року показник даного коефіцієнта є більше нормального. Це говорить про те що оборотні активи фінансуються за не за рахунок власних джерел капіталу, а за рахунок позикових коштів.

Індекс постійного активу станом на 31.12.2019 року = необоротні активи / Власний капітал = $17\,085\,841 / 6\,971\,099 = 2,4$. Таке значення даного показника також свідчить про те, що необоротні активи фінансуються за не за рахунок власних джерел капіталу, а за рахунок позикових коштів.

Індекс постійного активу станом на 31.12.2018 року = необоротні активи / Власний капітал = $5\,596\,267 / 4\,089\,669 = 1,4$.

5. Коефіцієнт покриття інвестицій станом на 31.12.2020 року = (Власний капітал + довгострокові зобов'язання) / активи = $(7\,194\,883 + 13\,833\,161) / 25\,728\,981 = 0,8$. Коефіцієнт покриття інвестицій показує, яка частина активів організації фінансується за рахунок стійких джерел

Коефіцієнт покриття інвестицій станом на 31.12.2019 рік = (власний капітал + довгострокові зобов'язання) / активи = $(6\,971\,099 + 13\,275\,400) / 22\,300\,446 = 0,9$.

Коефіцієнт покриття інвестицій станом на 31.12.2018 рік = (власний капітал + довгострокові зобов'язання) / активи = $(4\,089\,669 + 2\,643\,581) / 10\,992\,132 = 0,6$.

6. Коефіцієнт маневреності власного капіталу за станом на 31.12.2020 року = власні оборотні кошти / власний капітал = $(7\,194\,883 - 18\,174\,633) / 7\,194\,883 = - 1,5$. Даний коефіцієнт показує здатність підприємства підтримувати рівень власного оборотного капіталу й поповнювати оборотні кошти в разі необхідності за рахунок власних джерел формування. Коефіцієнт маневреності власного капіталу залежить від структури капіталу і специфіки галузі, в якій працює підприємство. Перший етап розрахунків (рядок 1300 - рядок 1100) допомагає визначити розмір власних оборотних коштів. Ця формула використовується в стандартних умовах. Показник даного коефіцієнта рекомендований в межах від 0,2 до 0,5, але універсальні рекомендації до всіх галузей господарської діяльності з його величиною і тенденції зміни навряд чи можливі [42, с. 152]. До галузі, в якій працює підприємство може бути застосовано нормальне значення даного коефіцієнта від 0,05.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу за станом на 31.12.2019 рік = Власні оборотні кошти / власний капітал = $(6\,971\,099 - 17\,085\,841) / 6\,971\,099 = - 1,4$.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу за станом на 31.12.2018 рік = Власні оборотні кошти / власний капітал = $(4\,089\,669 - 5\,596\,267) / 4\,089\,669 = -0,4$.

7. Коефіцієнт фінансової залежності станом на 31.12.2020 року = фінансові ресурси компанії / джерела власних коштів = $25\,728\,981 / 7\,194\,883 =$

3,6. Даний коефіцієнт показує, якою мірою підприємство залежить від зовнішніх джерел фінансування, скільки позикових коштів залучила організація на 1 грн. власного капіталу. Рекомендоване значення коефіцієнта фінансової залежності 0,5, а й при значеннях 0,6-0,7 цей показник вважається нормальним, але позитивної вважається тенденція до його зниження. Занадто низький коефіцієнт фінансової. Залежно говорить про те, що підприємство надто обережно підходить до залучення позикових коштів, що може призводити до загальмування його подальшого розвитку [11, с. 153]. Таким чином, можна побачити, що за станом на кінець 2020 року дану підприємство в сильному ступені залежить від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансової залежності станом на 31.12.2019 року = фінансові ресурси компанії / джерела власних коштів = $22\,300\,446 / 6\,971\,099 = 3,2$.

Коефіцієнт фінансової залежності станом на 31.12.2018 року = фінансові ресурси компанії / джерела власних коштів = $10\,992\,132 / 4\,089\,669 = 2,7$.

8. Коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів за станом на 31.12.2020 року = власні оборотні кошти / запаси і витрати = $(7\,194\,883 - 18\,174\,633) / 2\,414\,594 = -4,5$. Даний коефіцієнт показує, яка частина запасів і витрат фінансується за рахунок власних джерел підприємства. Вважається, що коефіцієнт забезпечення матеріальних запасів власними коштами повинен змінюватися в межах від 0,6 до 0,8, тобто 60% - 80% запасів підприємства повинні фінансуватися з власних джерел формування. Зростання даного показника позитивно позначається на фінансовій стійкості організації [42, с.

160]. Станом на кінець 2020 року можна побачити, що даний показник є негативним. Це говорить про те що запаси підприємства фінансуються за рахунок позикових джерел, що не є позитивним фактором при оцінці фінансової стійкості підприємства.

Коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів за станом на 31.12.2019 рік = Власні оборотні кошти / запаси і витрати = $(6\,971\,099 - 17\,085\,841) / 2\,011\,525 = - 5$.

Коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів за станом на 31.12.2018 рік = Власні оборотні кошти / запаси і витрати = $(4\,089\,669 - 5\,596\,267) / 2\,067\,962 = - 0,7$.

9. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів станом на 31.12.2020 року = довгострокові зобов'язання / (довгострокові зобов'язання + власний капітал) = $13\,833\,161 / (13\,833\,161 + 7\,194\,883) = 0,6$. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів станом на 31.12.2019 рік = довгострокові зобов'язання / (довгострокові зобов'язання + власний капітал) = $13\,275\,400 / (13\,275\,400 + 6\,971\,099) = 0,6$.

Показник довгострокового залучення позикових коштів станом на 31.12.2018 рік = довгострокові зобов'язання / (довгострокові зобов'язання + власний капітал) = $2\,634\,581 / (2\,634\,581 + 4\,089\,669) = 0,4$.

10. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу за станом на 31.12.2020 року = Розмір позикового капіталу / фінансові ресурси підприємства = $(13\,833\,161 + 4\,700\,937) / 25\,728\,981 = 0,72$. Таким чином, на кінець 2020 року можна побачити, що показник даного коефіцієнта є високим, що говорить про те, що у підприємства висока заборгованість перед кредитними організаціями. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу за станом на 31.12.2019 рік = розмір позикового капіталу / фінансові ресурси підприємства = $(13\,275\,400 + 2\,053\,947) / 22\,300\,446 = 0,68$.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу за станом на 31.12.2018 рік = розмір позикового капіталу / фінансові ресурси підприємства = $(2\,634\,581 + 4\,267\,882) / 10\,992\,132 = 0,63$.

ВИСНОВОК

ФСП можна вважати одним з найбільш важливих показників стабільності організації. Незважаючи на високу значимість оптимальних показників ліквідності та ФСП, їх фактичні значення можуть значно відрізнятися в залежності від конкретних умов роботи підприємства. Тому при зміні умов взаємин підприємства з постачальниками і покупцями, при зміні заготівельної або збутової політики необхідно здійснювати перерахунок значень показників ліквідності та фінансової стійкості.

В ході роботи було вивчено, що ФСПа впливає на всі аспекти його господарської діяльності, наприклад, на ймовірність інвесторів вкладати свої кошти в розвиток організації, на ймовірність взяття позикових грошових коштів у кредиторів і так далі.

Можна сказати, що ФС - це комплексне поняття, що означає такий стан фінансових ресурсів підприємства, їх розподіл і використання, яке гарантує і забезпечує розвиток підприємства.

Показники ФС разом з показниками ліквідності і рентабельності характеризують надійність підприємства. Якщо організація має низьку оцінку фінансової стійкості, вона може стати банкрутом. Тому керівництву підприємства завжди потрібно стежити за показниками ФС.

Мета роботи досягнута, завдання виконані.

У теоритической частини роботи були розглянуті підходи до оцінки ФС, види і чинники, а також показники фінансової стійкості. Було виявлено, що підвищувати фінансову стійкість можливо різними методами, основними з яких є зменшення запасів, підвищення власного капіталу і управління дебіторською та кредиторською заборгованостями. При цьому якщо всі ці заходи будуть прийматися організацією в комплексі і одночасно, то це дозволить значно підвищити ФСП.

Щоб проаналізувати в роботі був виконаний аналіз ФСП на прикладі Укрпромінвест АГРО, за підсумками якого були запропоновані рекомендації щодо підвищення ФС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text> (дата звернення 12.03.2021)
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 12.03.2020)
3. Абчук В.А. Менеджмент: Підручник 2002. 463 с. URL: <https://library.if.ua/book/32/2145.html>
4. Ареф'єва О.В. Фінансовий менеджмент: Навч.-метод. Посібник.К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2002. 94с.
5. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства: Підручник/ О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова. К.: Либідь, 1998.- 312 с.
6. Бандурка С.С. Поняття промислового підприємства. *Європейські перспективи*. 2014. № 1. URL: <https://bit.ly/2L2U2j1>
7. Басовский Л.Е. Прогнозирование и планирование в условиях рынка. Учебное пособие. М.: ИНФРА-М, 2002. - 260 с.
8. Горелов Д.О., Большенко С.Ф. Стратегія підприємства: Підручник Харків: Вид-во ХНАДУ, 2010. - 133 с. URL: <https://buklib.net/books/36606/>
9. Іваненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. диск., К.: КНЕУ, 2000. 263 с.
10. Івахненко В. М. Економічний аналіз : навч-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. / В. М. Івахненко, М. І. Горбатюк, В. С. Львовчкін. К. : КНЕУ, 2006. 176 с.
11. Ковтун, Олег Іванович. Стратегія підприємства : підручник / Олег Ковтун. Львів : Новий Світ-2000, 2009. URL: https://tiphaman.top/book_strategiya-pidpriyemstva_884/12_tema-9-funkcionalni-strategi-pidpriyemstva

12. Крамаренко Г.О, Чорна О.Є Фінансовий менеджмент.: підручник. К.: 2006. – 52 с.
13. Мошенський С.З. Економічний аналіз: Підручник / за ред. Ф.Ф. Бутинця, Житомир: Рута, 2007. 704 с.
14. Мягких І. М. Оцінка використання ресурсного потенціалу підприємств України в ринкових умовах / І. М. Мягких // Вісник економіки транспорту і промисловості. 2011. № 33. С. 199 – 203.
15. Остап'юк Н. А. Методика оцінки фінансового стану підприємства в умовах інфляції / Н. А. Остап'юк // Вісник ЖДТУ. 2011. № 1(55). С. 127 - 129.
16. Павлова Л.Н. Финансовый менеджмент. Управление денежным оборотом предприятия: Учебник для вузов. М.: Банки и биржи, БНИТИ, 1995. - 400 с.
17. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Петряєва З.Ф. Курс економічного аналізу: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. І.Ф. Прокопенка. Харків : Легас, 2004. 384 с.
18. Руда Р. В. Оцінка фінансового стану підприємства: сутність та необхідність / Р. В. Руда // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2010. № 1(9).С. 61 - 65.
19. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства: Підручник. Тернопіль: «Економічна думка». 2006. 390 с. URL: http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/saenko_strateg_pidpr.pdf
20. Ситник Л.С. Фінансовий менеджмент.: Навч. Посібник. К.: 2006. 352 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/756540/>
21. ТАРАНЕНКО С.М. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ. Вісник Хмельницького національного університету 2011, № 2, Т. 2. http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_2_2/182-187.pdf

22. Тищенко О. М. Оцінка ефективності використання економічного потенціалу / О. М. Тищенко. К. : ВНТУ, 2004. 350 с.
23. Федорук О. В. Особливості та проблеми розробки методичних підходів щодо діагностики імовірності банкрутства підприємств / О. В. Федорук / Інноваційна економіка. URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2011_1/126.pdf
24. Фінансовий менеджмент під ред.-ю Самсонова Н.Ф.: Підручник. М.: 2001. – 495 с.
25. Шеремет А.Д. Комплексний економічний аналіз господарську діяльність: Підручник. М.:ИНФРА-М, 2006. 415 с. URL: <https://pe.nmu.org.ua/ua/student/informzabezp/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%90%D0%93%D0%94%D0%9F.pdf>
26. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2004. — 699 с. URL: <https://buklib.net/books/26203/>
27. Гранд Імпорт <https://grandimport.com.ua>
28. Євро Мікс <https://euromix.in.ua>
29. Типологія каналів дистрибуції <https://pidru4niki.com>
30. Половинкина М.О Финансовая устойчивость и пути ее совершенствования: учебник / М.О. Половинкина. – В.: ФГБОУ ВО «Волгоградский государственный аграрный университет», 2018. – 388 с.
31. Рейтинговая оценка финансового состояния предприятия [Электронный ресурс] // Финансовый аналитик онлайн – Электрон. дан. – М., 2021. – URL: <https://www.finalon.com/ru/metody-analiza/235-rejtingovaya-otsenka-finansovogo-sostoyaniyapredpriyatiya> (дата обращения 26.04.2021)
32. Российский и зарубежный подходы к анализу финансового состояния предприятия [Электронный ресурс] // Официальный сайт «Научный форум» - Электрон. дан. – М., 2021. - URL: <https://scienceforum.ru/2018/article/2015013806> (дата обращения 29.04.2021)

33. Савицкая Г.В. Экономический анализ: учебник / Г.В. Савицкая. — М.: Инфра-М, 2019. — 587 с.
34. «Сибagro», АО [Электронный ресурс] // Официальный сайт Система бухгалтерского и складского учета: - Электрон. дан. - Тск., 2021. - URL: <https://sbis.ru/contragents/7017012254/783450001> (дата обращения 20.04.2021)
35. Сибagro: история и современность [Электронный ресурс] // Официальный сайт дома культуры «Светлый»: - Электрон. дан. - Тск., 2021. - URL: <http://svetliy.tom.ru/blog/> (дата обращения 20.04.2021) 68
36. Сивак Е.И. Финансовая устойчивость компаний в современных условиях: проблемы и решения // Синергия наук. - 2018. - № 8. - С. 3-8.
37. Стоун Д. Бухгалтерский учет и финансовый анализ: книга. / Стоун Д., Хитчинг К. – М.: «Бизнес информ», 2017. – 289 с.
38. Структура управления производством и классификация персонала [Электронный ресурс] // Научная электронная библиотека: – Электрон. дан. – М., 2021. – URL: <https://monographies.ru/ru/book/section?id=2079> (дата обращения: 20.04.2021)
39. Увеличение уставного капитала АО [Электронный ресурс] // Информационноправовой портал «Гарант» - Электрон. дан. – М., 2021. - URL: http://www.garant.ru/consult/civil_law/1375366 (дата обращения 26.04.2021)
40. Финансовые коэффициенты [Электронный ресурс] // Финансовый анализ - Электрон. дан. - М., 2021. – URL: <https://1-fin.ru/?id=311&t=12> (дата обращения 22.04.2021)
41. Финансовые результаты деятельности организаций [Электронный ресурс] // Официальный сайт Федеральной службы государственной статистики: - Электрон. дан. – М., 2021. – URL: <https://rosstat.gov.ru/folder/11192?print=1> (дата обращения 19.04.2021)

42. Економіка енергетики : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, І. М. Сотник. – Суми: Університетська книга, 2015. – 378 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/45315>

43. Сотник І.М. (2016) Мотиваційні механізми дематеріалізаційних та енергоефективних змін національної економіки : монографія / за заг. ред. доктора екон. наук, проф. І. М. Сотник. – Суми : Університетська книга, 2016. – 368 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80197>

44. Экономика развития: учебное пособие / под ред. д.-ра экон. наук, проф. Л. Г. Мельника, канд. экон. наук А. Вик. Кубатко. Сумы : «Университетская книга», 2017. 352 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80184>

45. Melnyk L., Sommer H., Kubatko O., Rabe M., Fedyna S. (2020). The economic and social drivers of renewable energy development in OECD countries. Problems and Perspectives in Management,18(4), 37-48. doi:10.21511/ppm.18(4).2020.04 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/82719>

46. Melnyk L.G., Kubatko O. (2017) The impact of green-innovations on environmental quality and energy resource consumption. International economic relations and sustainable development : monograph / edited by Dr. of Economics, Prof. O. Prokopenko, Ph.D in Economics T. Kurbatova. – RudaŚląska :Drukarnia i Studio GraficzneOmnidiumю 272 p. ISBN 978-83-61429-11-1

47. The effects of the management of natural energy resources in the European Union / V. Voronenko, B. Kovalov, D. Horobchenko, P. Hrycenko // Journal of Environmental Management and Tourism. – Craiova: ASERS Publishing, 2017. – Vol. 8, Issue Number 7(23), P. 1410-1419. Available at: <https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/1777>

48. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. - Суми : Університетська книга, 2012. - 864 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80106>

49. Карінцева, О. І., Харченко, М. О., Пономарьова, Г. С. Підвищення ефективності бізнес-процесів на виробничому підприємстві // Механізм регулювання економіки. 2020. № 4. С. 58-69. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83754>
50. Сотник І. (2018) Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / І. Сотник, Л. Таранюк. – К.: Універсальна книга, 2018. – 572с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80114>
51. Мельник Л. Г., Карінцева О. І. (2021) Економіка і бізнес : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83721>
52. Kubatko, O. V., Chortok, Y. V., Honcharenko, O. S., Nechyporenko, R. M., & Moskalenko, I. M. (2019). Studying Features of Vehicle Type Selection by Trade and Logistics Enterprise. Mechanism of economic regulation. – 2019. – №3. – С. 73–82. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/76448>
53. Мельник Л. Г., Карінцева О. І., Кубатко О. В., Сотник І. М., Завдов'єва Ю. М. Цифровізація економічних систем та людський капітал: підприємство, регіон, народне господарство // Механізм регулювання економіки. 2020. № 2. С. 9-28. DOI: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/82236>
54. Мельник, Л., Ковальов, Б. (2020). Проривні технології в економіці і бізнесі (Досвід ЄС та практика України у світлі III, IV, і V промислових революцій. Сумський державний університет, с. 180. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79621>
55. Melnyk L. H., Derykolenko O. M., Mazin Yu. O., Matsenko O. I., Piven V. S. Modern Trends in the Development of Renewable Energy: the Experience of the EU and Leading Countries of the World // Механізм регулювання економіки. 2020. № 3. С. 117-133. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81810>
56. Melnyk, L., Dehtyarova, I., Kubatko, O., Karintseva, O., & Derykolenko, A. (2019). Disruptive technologies for the transition of digital

economies towards sustainability. *Economic Annals-XXI*, 179(9-10), 22-30. doi:
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85476>

57. Melnyk, L., Matsenko, O., Dehtyarova, I. & Derykolenko, O. (2019).
The formation of the digital society: social and humanitarian aspects. *Digital
economy and digital society*. T. Nestorenko & M. Wierzbik-Strońska (Ed.).
Katowice: Katowice School of Technology.
[in Ukrainian]. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74570>